

Саопштење Епархије рашко-призренске поводом иницијативе косовских институција да поправе штету у манастиру Бањска

Поводом иницијативе косовских институција и министра културе Косова г. Хајрула Чекуа да Министарство културе Косова изврши процену штете у манастиру Бањска и ради на санирању штете која је начињена у току недавних оружаних сукоба, Епархија Рашко-призренска заузела је следећи став:

Сматрамо да је начињену штету свакако неопходно поправити и наша Епархија већ годинама ради уз помоћ домаћих и међународних добротвора на обнови и заштити својих светиња, манастира Бањска, који је једна од најважнијих задужбина Светог краља Стефана Милутина из 14. века.

Дубоко смо разочарани изјавама министра културе г. Чекуа који је у својим јавним изјавама на Твитеру поново одбио да наведе право име наше цркве, изостављајући и да се ради о манастиру Српске Православне цркве, у коме се иначе редовно служе службе, у коме живи монашко братство и где долазе бројни поклоници ради молитве. На овај начин не само да се поново присваја културна баштина Српске Православне цркве и негира њен идентитет, већ

испада и да је битније то што је манастир пре хиљаду година био ранохришћанска светиња него да се ради о живом манастиру, што говори о правом односу косовских институција према нашој културној баштини.

Манастир Бањска није само културно историјски-споменик, о коме се наша Црква и држава већ годинама истрајно брину, већ пре свега светиња СПЦ, која је од великог значаја за духовни живот нашег верног народа, посебно на северу Косова. Господин Чеку у својој објави говори о ранохришћанској цркви, иако се зна да је манастир Бањска од 14. века једна од најзначајнијих светиња СПЦ и гробна црква светог краља Милутина, која је последњих година значајно обновљена.

Епархија Рашко-призренска се, иначе, већ годинама суочава са континуираним негирањем црквеног и духовног идентитета наше Цркве на Косову и Метохији, у чему у последње време предњачи управо поменути министар.

Истовремено, Српској Православној цркви на Косову и Метохији се од тих истих институција негирају основна верска права, што се најбоље види у случају неизвршавања одлуке Уставног суда Косова о земљи манастира Високи Дечани, која није уписана у општински катастар већ седам година, упркос сталним апелима међународних представника и угледних међународних организација које се баве верским правима и заштитом културне баштине.

Нашој Цркви косовске институције упорно одбијају приступ једном броју наших верских објеката, где наши верници и свештенство не могу да приступе, што је такође противно не само међународним стандардима о верским слободама, већ и косовским законима, које би те институције прве морале да поштују.

Косовске институције тренутно раде и на усвајању закона са намером да се укину нека од последњих права која су остала Српској Православној цркви од тзв. Ахтисаријевог плана, иако се ради о правима која су међународно гарантована.

У таквој неприхватљивој ситуацији, наша Епархија није вољна да прихвати мешање косовских институција у живот наше Цркве и преузимање заштите манастира Бањска. Ову иницијативу пре свега видимо као политички чин који има за циљ не само стављање верске и културне баштине СПЦ на Косову и Метохији под политичку контролу косовских институција, већ и као корак ка

даљој деградацији наших основних верских слобода и права и културној апропријацији наших цркава и манастира.

Епархија Рашко-призренска је способна да самостално да ангажује независне експерте који би проценили насталу штету, како би сопственим средствима и средствима наших добротвора обновила оно што је оштећено, као што је чинила и у случају других цркава и манастира који су претрпели оштећења или били скоро уништени од стране албанских екстремиста у последњих двадесетак година.

Епархија рашко-призренска

28. септембар 2023.

tvhram.rs